

ANNEX 1

MARC GENERAL I ESPECIFICACIONS DEL PROCÉS PARTICIPATIU DEL PROGRAMA D'ACTUACIÓ MUNICIPAL 2020-2023 (PAM) I DEL PRESSUPOST PARTICIPATIU

Antecedents

El Programa d'actuació municipal (PAM) i el Programa d'inversió municipal (PIM) són els principals plans estratègics de ciutat i s'elaboren a l'inici de cada mandat i estableixen les línies prioritàries, els objectius, les actuacions de l'acció del govern i les inversions de l'Ajuntament de Barcelona. D'altra banda, els programes d'actuació de districte (PAD) són els documents que concreten aquesta planificació estratègica a cadascun dels deu districtes de Barcelona.

En el ROM (Reglament orgànic municipal) s'estableixen les característiques i les finalitats principals del PAM i dels PAD. Així doncs, en els articles 119 i 120 s'especifica el següent sobre el PAM: "És l'instrument de planificació de l'activitat municipal de cada mandat. Té naturalesa de directriu i, com a tal, haurà de ser observat quant a les seves finalitats i objectius per tots els òrgans municipals". De la mateixa manera, en el cas dels districtes, en l'article 122 del ROM es menciona que els PAD "tenen com a objecte la formulació de les necessitats inversores dels Districtes per part del seu respectiu Consell, la proposta d'actuació a realitzar en el quadrienni de cada mandat per a cobrir aquestes necessitats, la identificació de projectes d'inversió directa del Districte i la seva prioritització dins el marc de les normes o criteris generals del PAM, el PIM i el Programa Financer".

La participació ciutadana esdevé un element cabdal per elaborar els principals documents estratègics del mandat municipal. De fet, així s'estableix tant en la Carta municipal de Barcelona, aprovada l'any 1998, com en el Reglament de participació ciutadana, aprovat l'any 2017. Aquests dos documents contenen informació que és rellevant per plantejar el disseny de la planificació estratègica del mandat:

- El dret a la participació ciutadana és una estratègia estructural de l'Ajuntament de Barcelona, està reconegut en la **Llei 22/1998, de 30 de desembre, de la Carta municipal de Barcelona**, i ha d'acompanyar-ne les actuacions, especialment les relacionades directament amb la qualitat de vida de la ciutadania i en tot allò que n'afecti la quotidianitat. És un compromís adquirit per l'Administració municipal en altres cartes, especialment la Carta europea de salvaguarda dels drets humans a la ciutat i la Carta de drets i deures de Barcelona, aprovada el 17 de desembre de 2010 pel Plenari del Consell Municipal.
- El **Reglament de participació ciutadana**, aprovat el 6 d'octubre de 2017, dota la ciutat de Barcelona dels mecanismes i els canals reglats necessaris per fomentar i facilitar la incidència, la deliberació, la coproducció i la decisió de la ciutadania sobre els

assumptes col·lectius que l'afecten. En l'article 37 estableix que l'Ajuntament de Barcelona ha d'impulsar, de manera preceptiva, processos participatius amb ocasió de l'aprovació dels plans d'actuació municipals i els plans d'inversions municipals.

El disseny del procés participatiu que s'aprova ha tingut en compte l'avaluació del funcionament del procés participatiu per a l'elaboració del **PAM/PAD 2016-2019**, que es va dur a terme entre el novembre del 2015 i l'abril del 2016, així com les dues **proves pilot de pressupostos participatius**, que es van fer als districtes de l'Eixample i Gràcia entre l'octubre del 2016 i el març del 2017, en les quals es van posar en pràctica dues metodologies diferents per tal d'avaluar-ne l'impacte i el funcionament. Atesos aquests precedents, s'utilitza la metodologia de **pressupostos participatius** a l'hora de determinar els projectes d'inversió d'elecció ciutadana que s'incorporaran al Pla d'inversió municipal del mandat.

Objecte del procés participatiu

L'objecte del procés participatiu és promoure la deliberació, la reflexió i el debat ciutadà sobre les línies d'actuació estratègica principals que s'han de desenvolupar en aquest mandat, així com les actuacions concretes que s'han de posar en pràctica de manera prioritària als barris i els districtes de la ciutat.

El procés participatiu té un caràcter dual. D'una banda, hi ha les aportacions de caràcter general o estratègic, així com els grans plantejaments de districte o de ciutat, que es recolliran com a propostes al PAM o al PAD corresponent, i, de l'altra, hi ha les aportacions referents a inversions específiques per als barris o districtes, que es recolliran com a projectes dels pressupostos participatius.

Els objectius que es volen assolir en aquest procés participatiu són els següents:

- 1)** Promoure mecanismes de democràcia directa que convisquin amb la democràcia representativa i la deliberativa: potenciar la participació ciutadana en les inversions municipals mitjançant la definició i la votació dels projectes d'inversió que s'hagin d'executar durant el mandat.
- 2)** Desenvolupar un procés participatiu que integri, d'una manera coherent, l'elaboració del PAM/PAD amb els nous pressupostos participatius per als projectes d'inversió.
- 3)** Generar un procés participatiu àgil, eficient i comprensible per a les persones i les entitats que hi prendran part, com a elements necessaris per integrar la diversitat de la ciutat al procés, que busqui la racionalització del procés i prioritzi la qualitat del debat i de les aportacions per sobre dels resultats quantitius.
- 4)** Promoure una participació accessible i inclusiva que vetlli per incorporar en la participació les persones que sovint no hi participen o tenen poca visibilitat pública:

persones d'origen estranger o racialitzades, persones LGTBI, dones, gent gran, infants, joves i adolescents, persones amb diversitat funcional, etcètera.

5) Incorporar la perspectiva de gènere: vetllar per potenciar la participació de les dones en la seva diversitat i situar, en el centre dels debats, els continguts referents a les esferes comunitàries i quotidianes.

6) Promoure una participació plural i diversa que faciliti que tots els discursos quedin recollits i faci èmfasi en la diversitat d'opinions i d'interessos.

7) Possibilitar una participació activa de la ciutadania, oberta i transparent, ampliar-ne la capacitat d'incidència i aprofundir en la democratització dels plans estratègics de la ciutat.

8) Vetllar per aconseguir que en aquest procés es tinguin en compte les aportacions de processos participatius anteriors per evitar repeticions de demandes i la sensació de "començar de zero".

9) Generar un procés capaç d'adaptar els espais i els canals de debat a les temàtiques i les necessitats de la ciutadania, i articular els òrgans de participació existents a la ciutat amb els espais de debat generats específicament pel procés participatiu.

Àmbit territorial i perfil de les persones convocades al debat

L'àmbit territorial del debat es pot definir en dues escales principals:

- Detecció de les prioritats, línies principals d'actuació i aportacions específiques del conjunt de la ciutat de Barcelona, procurant obtenir una visió general de la realitat de la ciutat i de les estratègies que cal impulsar durant el mandat.
- Detecció de les prioritats, línies principals d'actuació i aportacions específiques relacionades amb la realitat dels deu districtes de Barcelona i dels barris que els configuren. En aquest sentit, els debats se centraran a recollir la perspectiva territorial i abordar les realitats específiques dels districtes de la ciutat.

Aquest procés participatiu interpel·la el conjunt dels veïns i veïnes de Barcelona, el teixit associatiu i també les persones que, malgrat no residir-hi, volen fer aportacions o obrir debats relacionats amb la realitat de la ciutat.

Tothom podrà participar en els espais de debat i presentar propostes i projectes a la plataforma Decidim.barcelona, mentre que la prioritització i el vot dels projectes d'inversió estarà restringit a les persones empadronades a la ciutat de Barcelona majors de catorze anys.

Cal insistir, de manera específica, a facilitar la participació de persones i col·lectius que, per les seves característiques socials, culturals, personals o econòmiques, presenten més dificultats d'accés als espais de participació. En aquest aspecte, es farà èmfasi en la població d'origen

estranger o persones racialitzades, en els infants, adolescents i joves, en les dones, en les persones grans, en les persones amb diversitat funcional i en les persones LGTBI, entre d'altres.

Òrgan administratiu responsable del funcionament del procés participatiu

Els òrgans responsables del procés participatiu són la Direcció de Democràcia Activa i la Direcció de Serveis d'Innovació Democràtica, ambdues pertanyents a la Gerència d'Àrea de Cultura, Educació, Ciència i Comunitat.

Nombre i característiques de les persones membres i funcions de la Comissió de Seguiment

Les funcions de la Comissió de Seguiment d'aquest procés participatiu, les exercirà el grup de treball del PAM, creat en el marc del Consell de Ciutat, integrat per persones i entitats membres del Consell de Ciutat i ampliat amb una o dues persones representants de la Comissió Assessora de Processos Participatius.

Les funcions d'aquesta Comissió de Seguiment, d'acord amb l'article 35 del Reglament de participació ciutadana de l'Ajuntament de Barcelona, són les següents:

- a) Emetre opinions sobre els instruments i la metodologia concreta de debat proposats, suggerir les modificacions que consideri convenientes i emetre un informe.
- b) Fer el seguiment del funcionament i l'eficàcia dels instruments de debat i recomanar millores.
- c) Emetre un informe sobre les esmenes presentades per les persones participants en els instruments de debat respecte dels resums formalitzats en les actes de les sessions.
- d) Conèixer i debatre l'informe de resultats del procés i afegir-hi suggeriments o millores.
- e) Les altres que es deriven del Reglament de participació ciutadana i les que se li encomanin amb el decret d'aprovació del procés o posteriorment.

DESENVOLUPAMENT DEL PROCÉS PARTICIPATIU

Període dels actes i debats

Es preveu que el procés participatiu tingui lloc entre els mesos de febrer i juliol del 2020. Per tant, es preveu que tingui una durada de sis mesos, si bé la fase 1 de debat es durà a terme entre el 3 de febrer i el 27 de març del 2020.

Planificació general dels actes i els debats

El procés participatiu consta de fases i espais de participació diversos:

**1) Debat: presentació de propostes i projectes (PAM i pressupostos participatius)
3 febrer - 27 març de 2020**

Durant la fase 1 es generen els espais de debat destinats a recollir propostes vinculades al PAM/PAD i projectes d'inversió dels pressupostos participatius.

Durant la fase 1 hi haurà els espais participatius següents:

- Estands al carrer
- Consells de barri
- Consell de Ciutat
- Debats sectorials de ciutat/districte (o consells sectorials ampliats)
- Debats sobre àmbits o amb col·lectius específics
- Debats d'infància i adolescència
- Debats amb persones amb diversitat funcional
- Debat virtual amb regidors/ores
- Decidim.barcelona

2) Valoració tècnica i política de les propostes i els projectes (PAM i pressupostos participatius)

10 febrer - 17 abril de 2020

En la fase 2 es durà a terme el filtratge de les propostes i dels projectes presentats. En el cas de les propostes del PAM/PAD, aquest filtratge s'adreçarà a determinar la viabilitat tècnica i l'encaix polític de l'aportació.

En el cas dels projectes d'inversió dels pressupostos participatius, aquesta valoració serà de caràcter exclusivament tècnic, destinada a determinar el compliment de tots els criteris de participació predeterminats.

3) Suports als projectes d'inversió (pressupostos participatius)

20 abril - 30 abril de 2020

En la fase 3 els projectes d'inversió recollits durant la fase 1 podran rebre suports de la ciutadania.

Durant la fase 3 hi haurà els espais participatius següents:

- Estands al carrer
- Decidim.barcelona

4) Concreció de projectes (pressupostos participatius)

4 maig - 22 maig de 2020

La fase de concreció estarà encarada a detallar el plantejament dels projectes seleccionats en la fase 3 per a cadascun dels districtes.

Durant la fase 4 hi haurà els espais participatius següents:

- Sessions presencials de concreció de projectes

5) Votació final (pressupostos participatius)

26 maig - 7 juny de 2020

Aquesta fase té per objectiu seleccionar els projectes d'inversió que es duran a terme amb la part reservada del Pla d'inversió municipal per als pressupostos participatius. Els projectes se seleccionaran mitjançant democràcia directa (votació) per part de la ciutadania.

Durant la fase 5 hi haurà els espais participatius següents:

- Estands al carrer
- Punts fixos de votació presencial
- Decidim.barcelona

6) Retorn

Juliol de 2020

El retorn del procés participatiu tindrà lloc una vegada s'hagi elaborat el document final del PAM/PAD que se sotmetrà a votació perquè el Plenari del Consell Municipal l'aprovi. Prèviament a aquesta aprovació final, el Consell de Ciutat estudiarà la proposta de document del PAM i, si escau, n'elaborarà un informe, tal com estableix l'article 57.d del Reglament de participació ciutadana. En el document final dels PAD, s'hi hauran inclòs els projectes d'inversió dels pressupostos participatius seleccionats en la votació final.

El retorn del procés es farà, principalment, a través de la plataforma de participació Decidim.barcelona. A més a més, es farà retorn en els espais i els òrgans de participació que es considerin pertinents. Tota la informació sobre el grau de desenvolupament de les actuacions també es publicarà al Decidim.barcelona.

Documentació i informació necessàries

La informació i la documentació necessàries per dur a terme el procés participatiu consten del següent:

- Document marc amb aprovació inicial del PAM i dels PAD.
- Documents de diagnosi tècnica / recull de dades sociodemogràfiques i de planificació estratègica vigent dels sectors i districtes municipals, i documents resultants dels processos participatius.
- Documentació explicativa del procés participatiu del PAM 2020-2023 i del pressupost participatiu.
- Normativa reguladora del procés de pressupostos participatius.
- Actes de les sessions presencials celebrades al llarg del procés.

Sistema d'informació i comunicació del procés participatiu.

Per dur a terme la comunicació del procés, es farà una campanya comunicativa específica, que es desplegarà a través de canals diversos: web municipal i dels districtes, xarxes socials, butlletins municipals, correus electrònics específics, publicitat estàtica, cartelleria, etcètera.

D'altra banda, els espais de participació presencial, els estands o punts de participació situats a l'espai públic, així com la plataforma Decidim.barcelona, també esdevindran espais de difusió i d'informació continuada del procés participatiu, de com evoluciona, dels diversos canals de participació i de les conclusions dels debats ja celebrats.

Formes de retorn dels resultats del procés participatiu

El retorn del procés es farà, principalment, a través de la plataforma de participació Decidim.barcelona. A més a més, es farà retorn en els espais i els òrgans de participació que es considerin pertinents. Tota la informació sobre el grau de desenvolupament de les actuacions també es publicarà al Decidim.barcelona.

Indicadors orientatius per a l'avaluació del procés participatiu

L'avaluació del procés participatiu es farà a partir del sistema d'avaluació i dels indicadors establerts per la Direcció de Democràcia Activa per als processos participatius que tenen lloc a la ciutat de Barcelona.

A les sessions de debat presencials es lliurarà un formulari de valoració de la sessió a les persones participants.